

Langs kysten av Fårö står unike rauker som naturlige kunstverk.

Innholdsrike dager på Sveriges vakreste øyer

I løpet av noen dager i september slynger vi oss fram blant rauker (steinformasjoner) og små fiskevær på Gotlandsbygda. Vi tester banen på Gotland Ring, kjører enduro hos den legendariske Berra Marcusson og hilser på stjernedesigner Ola Stenegård hjemme i garasjen hans. Et besøk til kulterklærte Kutens Bensin er et must, og vi snubler tilfeldigvis over Leif Perssons store samling av H-D dingser.

- Tekst: Héléne Lundgren
- Foto: Roger Schederin och H. Lundgren

På en BMW R1200 RS ruller jeg og fotograf Roger Schederin rett ned til Nynäshamn for å ta fergen over til Visby. Vi ankommer rett før solnedgang og rekker akkurat å se at solen sakte går ned i sjøen akkompagnert av oransje, rosa og lilla fargetoner. Visby er en av Sveriges vakreste byer, og den gamle hansabyen fra 1200-tallet er på UNESCOs verdensarvliste. Stemningen innenfor den gamle ringmuren i Visby – som blir kalt Rosenes by – er magisk, og du kan virkelig forestille deg hvordan det så ut i middelalderen da byen hadde sin storhetstid. Visby er en by hvor du sakte kan vandre i timevis på smugenes brosteinsgater i gatelysens varme glød blant lave pastellfargede hus, morbærtrær og klosterruiner. Om kvelden kjører vi langs strandkanten på vei til Visby Strandby hvor vi skal overnatte i en liten hytte nær sjøen.

Om morgenen oppdager vi at våre naboer i hytta ved siden av er to motorsyklister fra Ystad, og vi er heldige nok til å bli invitert til frokost. Etter en deilig frokost på terrassen kjører vi til Visby og hilser på Göte Sandelius, som er en mester på å male bilder av hjelmer og sykler. Han viser oss rundt i huset som er helt fullt av flotte motorsykkelmalerier. Imidlertid må vi rekke den avtalte tiden på Gotlandsringen, og blir nødt til å kjøre så fort vi kan til Kappelshamn og fortsette til Bläse/Storugns der det deretter er skiltet til banen. Den 3,2 km lange banen ble bygget i 2003 av Alec Arvo Havrén, og den er åpen for publikum ca. 120 dager i året. Både biler og motorsykler kan kjøre til forskjellige tider, og du kan til og med ta en Race Taxi rundt banen med en rask Porsche eller BMW.

- Vi har hatt folk fra åtte år til nitti år som har kjørt på Gotland Ring, sier banedesigner Alec Arvo Havrén når han viser oss rundt på banen.

Fin dag på Gotland Ring.

Gotland Ring er åpen for publikum 120 dager i året.

Gotland har mange fine svingete veier gjennom landskapet og langs kysten.

Den unge legen Sebastian Haby flyttet til Visby for å komme nærmere Gotland Ring.

Alec Arvo Havrén bygde den 3,2 km lange banen på Gotland Ring.

Den unge legen Sebastian Haby, som arbeider på sykehuset i Visby og som har flyttet hit fra Göteborg for å komme nærmere Gotland Ring, skal gi meg en tur noen runder rundt banen. Han trener her i helgene, og har kjørt banen på 1,28 minutter. Først tester han sykkelens selv noen runder, før jeg setter meg på og holder fast så hardt jeg kan. På rettstrekke- ne går det rolig, men i kurvene går det unna, og det er nok det raskeste jeg noen gang har kjørt i kurver.

- På banen er jeg helt fokusert, og etterpå kjennes det at adrenalinet flyter. Jeg kjørte rundt 100 km i kurvene nå, men når jeg er alene kjører jeg vanligvis mye raskere. Du kjører litt raskere hver gang, og du utvikler deg hele tiden, sier Sebastian Haby.

Så er det Rogers tur til å kjøre, og han ser ut til å være preget av situasjonen.

- Banen er morsom å kjøre, men den er vanskelig og utfordrende. Gotland Ring er som en liten miniversjon av Nürburgring. Du blir en bedre motorsyklist etter å ha kjørt noen runder på banen, og du må kjøre 100 runder før du lærer å finne riktig spor, sier Roger Schederin glatt når han kommer tilbake etter noen runder.

Etter Gotland Ring ruller vi videre mot Slite hvor vi skal overnatte i Slite ferieby. I byen møter vi på Leif Persson, som er en herlig

karakter med et stort nisseskjegg. Han er en så stor H-D samler at til og med sønnen hans heter Harley. Når en H-D klubb besøker Gotland, får Leif vanligvis besøk. I 2015 – da Harley Davidson Club Sweden hadde 45-årsjubileum på Fårö – kom 300 motorsyklister hit. I 1967 kjøpte han sin første motorsykkle og i 1974 kjøpte han en av Sveriges første trike. Han har vunnet en hel del pokaler på Norrtälje Custom Bike Shows legendariske treff. I et hus på tomten har han sin egen bar, og en riktig stor samling av H-D dingser med alt fra Barbie H-D utgave, sparegriser, julekuler, en kaffemaskin, Monopol H-D spesial, en kopi av en H-D fabrikk fra 1947 og masse plater, alle med H-D motiv. Ovenpå har han også en samling med alle nummer av Big Twin, Nostalgia og MCM.

Dagen etter starter vi med å spise frokost på Røde Kors, som serverer deilige smørbrød til en billig penge. Roger er så fornøyd med kjøttbollesmørbrødene sine at han bare må kjøpe et brodert bilde med teksten "I natt jag drömde det var fred på jorden" som han insisterer på å spenne fast på den allerede fullpakkede sykkelens. Med bildet og alt ruller vi videre mot Fårösund for å ta fergen over til elskede Fårö som har en veldig spesiell karig natur full av rauker. Noen kilometer fra fergeleiet, nær Fårö kirke og Bergmans sentrum, ligger Kutens Bensin. Det er et skikke-

Leif Persson i Slite er en ekte HD-samler.

Leif Persson har en stor privat samling av HD-dingser i huset sitt.

lig kultsted på Fårö, med femtitalls nostalgi som du ikke vil gå glipp av. Kutens Bensin er en hyllest til petroleumskulturen, Elvis Presley, James Dean og eierens mor, i en herlig blanding av en rusten bilkirkegård, crêperie, museum, skrot, bar, gamle kjøleskap, bokhandel, kuriositets-bod, rockekonserter og Bergmans-suiten innen gangavstand. Eieren Thomas Lindholm, som selv er en gammel motorsyklist, kommer ut og hilser på gjestene sine med mye varme og et fast håndtrykk. - Stedet drives av min mors kjærlighet. Da jeg var liten hadde vi det knapt hjemme på alt annet enn kjærlighet. De besøkende som kommer hit er en blanding av gamle Fårö-fiskere, enkle folk, barnefamilier og intellektuelle som har reist mye i verden, sier «jämmlänningen» Tomas Lindholm. Han kom til Fårö for mange år siden, etter å ha vært i California, og åpnet Kutens Bensin. Om kvelden lyser Elvis-skiltet i rødt neon tydelig fra veien, og på grusveien ligger ekte grus fra Elvis sitt elskede Graceland. På Kutens Bensin feires Elvis bursdag hvert år, og både Pugh Rogerfelt og Carola har spilt her. Noen ganger kommer

rockabilly-band helt fra Amerika. I hagen kan du finne Jimmy Hendrix sin campingvogn fra den tiden han var på turné, og på framsiden står en Buick Roadmaster fra 1952 som Thomas kjøpte i California. - Det var en av ambulansene som var involvert da James Dean ble drept, sier Thomas Lindholm alvorlig. Ikke langt fra Kutens ligger de unike raukfeltene ved Gamle hamn, Lauterhorn, Langhammars og Digerhuvud. Ved Gamle hamn er det helt fantastisk å slå seg ned ved klippe og grille i solnedgangen. I midlertid kjører vi videre gjennom et åpent landskap til det fantastiske lille fiskeværret Helgumannen med sine gamle sjøbuer og værbitte solblekede robåter som ligger på rullesteinstranden. Lengst ute ligger Digerhuvud, som er Sveriges største raukområde med mer enn 100 rauker. Vi fortsetter på en krokete vei til Fårö fyr og vandrer herfra til Fårös vakreste sandstrand, Norsta Auren, hvor du kan være helt alene på stranden. Den lange hvite sandstranden ved Sudersand er også fantastisk. Her er en kul «afterbeach bar» med bra musikk og komfortable kurvstoler, perfekt å synke ned i når skumringen kommer, og nyte dagens siste solstråler over Sveriges vakreste øy.

Neste dag kjører vi på fine landeveier i innlandet på vei til Visby og tar kystveien til Lummelunda når vi plutselig ser et skilt ved en liten gårdsbutikk der det står "Saffranspannkaka". Vi bråstopper, ruller inn i hagen og banker på

døra. En hyggelig dame åpner døra og plukker fram gotlandske hjemmelagde safranpannekaker og bjørnebærsyltetøy, som bare er et must når du er her på Gotland. Ikke langt herfra er Tjauls gård der legenden Berra Marcusson og hans familie bor blant mange med hester og motorsykler. Her på Gotland kjører han guidede turer, endurosafari og enduroskole på Gotlands grusveier og traktorveier, og hvis noen virkelig kan vise frem de aller beste veiene på Gotland for gjestene sine, så er det han. Berra tar oss opp til hans Skybar, som ligger i den gamle fabrikk på gården der de pleide å skille agnene fra hveten. Her på veggene henger gamle hjelmer, samt et halvbrent skinnjakke som har en utrolig historie bak seg. Berra har kjørt den 2,2 kilometer lange enduroklassikeren Gotland Grand National 20 ganger og den 1000 kilometer lange Dakar-rallyet tre ganger, to ganger med motorsykel og en gang med en lastebil. - På det meste kjørte jeg 36 timer i strekk, og etter halve konkurransen hadde halvparten av deltakerne brutt, sier Berra Marcusson. Første gangen kjørte Berra de 900 milene helt fra Gotland til Dakar-rallyet, og i 2005 kjørte han hjem fra rallyet til Sverige på sin Honda XR650. Planen var at han skulle nå fram til MC-messen i Göteborg akkurat i tide. - På ti dager og en time nådde jeg fram til Göteborg der Mattias Glemfors åpnet dørene til messen og sa "ta til høyre ved kassa 1" da jeg kjørte inn på messen og parkerte motorsykkelen på podiet ved siden av Rolf Mälberg

Kutens Bensin på Fårö er et skikkelig kultsted med mye 50-tallsnostalgi.

Kutens Bensin har en creperie, bar, overnatting, bokhandel, kuriositeter, rockekonserter og en rusten bilkirkegård.

På Tjauls gård får jeg sjansen til å kjøre Enduro med den legendariske Dakra-rallyføreren Berra Marcusson.

fra Honda. Der fikk jeg fortelle historien om hva som hendte meg på vei hjem fra Dakar Rally. Motorsykkelen min, det tørre føret som lå i touringveskene og motorsykeljakken begynte å brenne, og jeg fikk kastet meg av sykkel. En gammel «farbror» i en lastebil fortalte at jeg hadde kjørt forbi han 13 km tidligere, og da brant jeg allerede, men han klarte ikke å stoppe meg, sier Berra Marcusson.

Planen er at vi skal kjøre på banen nede i Beras hestehage, og jeg skifter raskt til sikkerhetsutstyr. Roger har gjennomført flere begivenhetsrike MC-turer med Berra gjennom

årene, men for meg er dette første gangen jeg prøver en endurosykkel. Nede i hagen hopper jeg opp på en høy Honda elektrisk endurosykkel, og mens jeg kjører rundt på banen hopper Berra over noen tømmerstokker og viser hvordan jeg skal kjøre enduro ordentlig. Når det er på tide å stoppe sykkel, rekker jeg ikke ned med føttene til bakken og faller raskt ned i en liten haug.

Det er så kult å få teste en endurosykkel at det er vanskelig å forlate hestehagen, men vi har avtalt møte stjernedesigner Ola Stenegård, og må dessverre rulle videre. Krokete

Enduro-sykkelen er høy, og den går over ende når jeg stopper uten å nå bakken.

landeveier fører oss gjennom Östergarnland til Stånga der Ola bor ute på den gotlandske landsbygda omgitt av hestehager, gårder og låver. Vi finner Ola i en av låvene der han og sønnen Isak mekker på hver sin MC. Ola lærte å sveise i en alder av seks år, og da han var 14 år vant han førstepremie på en utstilling med en moped han hadde bygget. Han har også vunnet flere priser på Custom Bike Show i Norrtälje, og her i låven står den første motorsykkelen som Ola vant en pris med.

- Deler av rammen var en gammel «enpetare» med tankgir og fotclutch. Den forkrommede custombygde gaffelen som jeg hadde utformet kostet meg 1500 SEK fra Calles Chopperdeler, og jeg syntes den så så tøff ut, sier Ola Stenegård.

I 15 år jobbet Ola på BMW i München som sjef for motorsykkeldesign. Han var med å utvikle BMW R nineT som ble en virkelig stor suksess, og han er en av de som har gjort at retro-trenden har blitt så stor. - Jeg var der på akkurat det rette tidspunktet. Da jeg startet i BMW hadde vi omtrent 10 modeller, og da jeg sluttet hadde vi omtrent 35. R nineT var allerede tegnet i 2005, og vi hadde en følelse av at det måtte gå, men modellen som var en fullskala prototype havnet i kjelleren. Med jevne mellomrom hentet vi opp prototypen, men ingen trodde på den før BMW fikk en ny administrerende direktør som ville ha akkurat den modellen. Han gikk mot alle, og satte sin egen karriere i fare da han våget å investere i R nineT, som ble påbegynt i 2012 og kom ut i april 2014. I løpet av en måned var hele den første produksjonen på 10.000 sykler ute, og før sommeren var det andre partiet allerede ute. Sammen med den legendariske designeren Roland Sands bygde vi senere Concept Ninety som ingen trodde på, men den slo ned som en bombe og fikk mye oppmerksomhet, sier Ola Stenegård.

I 2018 begynte Ola å jobbe som designsjef for Indian, som har sin motorutvikling i Sveits og en fabrikk i Iowa. - Da de viste meg den nye modellen FTR 1200, signerte jeg med en gang. Det er en veldig dynamisk tid i motorsykelindustrien, og en stor produktutvidelse skjer akkurat nå. Indian er et lite selskap som satser stort nå. Flattrack er tilbake, og er den andre store trenden som er i tiden. Den vil være grunnlaget for mange kommende modeller. FTR 1200 er et stort skritt for Indian, og viser at Indian kan bygge andre typer sykler enn cruisere. Vi la merke til at retro tiltrakk seg de yngre, og retro-trenden er her for å bli, men den

Ola Stenegård har jobbet som sjefsdesigner hos BMW. Nå designer han hos Indian Motorcycle.

Helgumannen er Fårøs vakreste fiskeplass.

er i endring. For en designer er det en drøm å være på et tog som har begynt å rulle, sier Ola Stenegård.

Det er vår siste dag på Gotland, og vi ruller sakte inn i Visby for å ta fergen tilbake til fastlandet. Vi konstanterer at Gotland har noen virkelig gode MC-veier ute på landsbygda, og at det finnes mange interessante karakterer på øya!

FAKTA

Hvordan komme dit: Destinasjon Gotland: Fra Nynäshamn og Oskarshamn går fergen til Visby. www.destinationgotland.se/sv

AKTIVITETER:

Gotland Ring: Banen er åpen for publikum til forskjellige tider for både biler og motorsykler, omtrent 120 dager i året. Du kan også ta en Race Taxi rundt banen med en rask Porsche eller BMW. <https://gotlandring.com/>

Tjauls Gård, som ligger 15 minutter fra Visby, har overnatting, enduro-motorsykler og hester. Legendariske Berra Marcusson leder guidede turer, endurosafari og enduroskole på øya. www.tjauls.se

OVERNATTING:

Visby Strandby har komfortable hytter med havutsikt, hotellhytter, glampingtelt, teltplasser og en teltlandsby med oppstilte telt nær sjøen utenfor ringmuren i Visby. <https://visbystrandby.se/>

Slite Strandby ligger rett ved sjøen og er et sportsresort med teltplasser, glampingtelt, 400 senger, hotell, strandbar, basseng og badstueflåte. Sykler, kajaker, surfebrett, SUP og rulleleser kan leies i resepsjonen. www.lignestrandby.se

Björkhaga Strandby har fine hytter, leiligheter, camping, sandstrand, basseng og en restaurant i nærheten av Klintehamn. www.bjorkhagastrandby.se

bjorkhagastrandby.se/sv

Slowtrain B&B er et sjarmerende overnattingssted som ligger på en gammel gård fra 1890-tallet, et steinkast fra Kutens Bensin på Fårö. Her finner du Elsie's café og den koselige Bergman-suite. www.facebook.com/SlowTrain-Bed-and-Breakfast-159547207444605/ og www.slow-train.se

Hotel Helgeand ligger i en middelalderisk bygning innenfor ringmuren i Visby og har en varm kilde og en badstue. <http://hotelhelgeand.se/>

Stelor har personlig møblerte rom i en gammel, hvitkalket Gotlandsgård fra 1700-tallet, med restaurant, stor hage og konserter i fjøset. <http://www.stelor.se>

Fabrikken Furillen er et designhotell med nedskalerte rom i en gammel kalkstensfabrikk. I restauranten serveres det middager tilberedt av Årets kokk, og hotellets gjester har prioritet. Du kan låne sykler på hotellet. www.furillen.com

Fårö fästning er et designhotell innhyllt i Fårösunds Fästning fra midten av 1800-tallet, og har også en restaurant, innendørsbasseng og spa. <http://farosundsfastning.com/hotellet>

Stora Gåsemora Gård ligger på Fårö, nær sjøen, og du bor i en mølle, et strandhus, Gotlandshus eller et laftet hus. Her arrangeres det også konserter, og i sommer kommer Lars Winnerbäck, Timbuktu til Gåsemora. www.gasemora.se

Djupvik hotell er et fint hotell som ligger i Klintehamn, og har rom med havutsikt over Karlsöarna. <http://djupvikhotel.com>

Pensionat Holmhällar er et genuint kultsted fra 1949 som serverer husmannskost presist klokka 17, og her ble filmen Pensionat Oskar filmet. Pensjonatet ligger i nærheten av et raukfelt og en tre km lang sandstrand. Her

finner du vandrerhjem, rom og hytter samt mange stamgjester. www.holmhallar.se

Bungenäs Matsal och Kalkladan er arkitekttegnet og ligger ved Bungenäs kalkbrudd. Området var tidligere eid av forsvaret, og den siste strekningen inn må du gå eller sykle. Her finner du to restauranter, noen hotellrom, en butikk og et galleri. <http://bungenas.se/>

Pensionat Grå Gåsen ligger i Burgsvik nær Storsudret med pensjonat og restaurant i en gammel patriciansk villa fra 1850. Her blir vanligvis «Så mye bedre» spilt inn. www.gra-gasen.se

SERVERING:

Fröjel Resort & Spa er en virkelig god restaurant utenfor Klintehamn, med veldig hyggelig service, overnatting og god mat. www.frojel-resort.se

Krakas Krog er med i «White Guide» og har en utvalgt vinliste med fokus på egen import av Bourgogne og europeiske viner. Restauranten ligger i Kräklingbo og har også tre dobbeltrom. www.krakas.se/Mat

Gula Hönan i Rånehamn er en gotlandsk kro og pensjonat som satser på økologisk lokalprodusert mat. www.theyellowhen.se

Surfers ligger i Visby og serverer en haug med kreative småretter inspirert av det kinesiske Sichuan-kjøkkenet. www.surfersvisby.se

Lilla Bjärs er et gårdshus i Västerhejde som er med i «White Guide». Gården er KRAV-sertifisert og dyrker mange forskjellige grønnsaker, krydder, safran, chili og juletrær. Det er også overnatting og en gårdsbutikk med grønnsaker og håndverk. <http://lillabjers.se/om-lilla-bjers>

Fårögården Restaurang & Bar har overnatting og serverer god Gotlandsk middelhavsmat i en fint hvitkalket Gotlandsgård, og har et lokalt gårdsbryggeri. Det har også et B&B og vandrerhjem. www.restaurangfarogarden.se og www.farogarden.se

Kutens Bensin ligger på Fårö og er åpen 365 dager i året, med noen få unntak, fra morgen til sen kveld. Her serveres ekte franske crepes, og jukeboksen går varm med gamle 50-60-talls sanger. James Deans og Elvis dødsdager er spesielle høytidsdager med fest på Kutens.

Vinor Krog i Sudersand serverer husmannskost, og på tirsdager er det helgrillet lam. www.vinorkrog.se

Mer informasjon: www.gotland.com, www.gotland.net og www.guteinfo.com

Göte Sandelius viser oss noen av de fine maleriene han har malt.

s v a r t p i l e n 401

373 cc 44 hp 152 kg WP APEX Suspension

Go Ride. Everything else can wait.

IT'S SURPRISING HOW MUCH CAN BE DONE WHEN TIME IS OF THE ESSENCE. ALL THAT'S NEEDED IS A LITTLE REBOOT. TAKE THE RIDE - THE REST WILL BE THERE WHEN YOU GET BACK.

Husqvarna[®]
MOTORCYCLES

